

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELVÉLTÓ SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS ERŐNYI
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 2.

A csuklógyakorlatok

forradalmi lázba kergették ma reggel a debreceni katonákat. Az osztrák ármádia hírhedt szelleme, amely megméltelyezte a magyar honvédséget is, nem akar meghalni, úgy megfektette a tiszt urak agyvelejét, hogy nem képesek meglátni tőle az idők változását. Csuklógyakorlattal, parádés meneteléssel akarják tovább is élni a szegény bakát, akinek huszonnégy óras szolgálatban elfáradt teste-lelke nem bírja a gelenkszübugokkal való kínzást.

A debreceni katonák ma a nyakára hágtak ennek a rabszolgasorból itt maradt szármarságnak. De nem álltak meg itt. Forradalmi tüntetésük nem érte be azzal, hogy mártól fogva nem gyötrik őket „übtig” való csuklógyakorlatokkal, de kioperálta azt a szellemet is, amely eddig a kaszárnyákon uralkodott. Mártól fogva nem tük a debreceni katonák, hogy azok a tiszt parancsoljanak nekik, akik pofozták, rugdalták, kínozták, gyalázták őket. Megalakul holnap a katonatanács és ez a legénységi állomány katonákból és tisztekből álló szerv fogja megállapítani, hogy melyik tiszt legyen a parancsnok.

Itt van a régi copf halála és itt van az igazság elvének diadala a kaszárnyákban is. Fordult a világ kereke, ezután a tiszt ur nem azzal csinálja meg a karrierjét, hogy pofozza és kardlapozza a katonát. Nagy hősök voltak az e fajták békében és háboruban — a kaszárnyákban, de jó messze az állás mögött húzódtak meg, ha ki is került a frontra. És milyen legények voltak ezek megint, amikor hazakerültek. De azért, amikor köztársaság lettünk, megint csak ezeket láttuk mindenütt, ahol érvényesíteni lehetett. Pedig vannak tisztek a debreceni csapatoknál, akik igazán bajtársakat láttak a közkatonákban is, ember-ségesen bántak velük itthon és kímélték a katonák életét, amikor a harcmezőn voltak velük. Csak a hármas honvédekről beszélünk. — onnan robbant ki a mai forradalom: Bráner százados, Diószeghy százados, Lakatos alezredes, Dobay főhadnagy, mindnyájukat szereti, imádja a legénység, mégis: volt-e ezeknek az emberül érző tiszteknél valami szerepük a mostani nagy átalakulásban? Sehol sem láttuk őket, az új idők mozgalmában is tulnyomórészt azok vitézkedtek, akik „jó katonák” voltak, mert értették a módját a kegyetlenkedésnek.

Ezeket a hősokeket, akik itthon, magyar fiúk fölött hősködtek, seperje ki a katonák önrendelkező joga! Aki embert akar enni, annak nincs helye a magyar kaszárnyában, az menjen a Fidsi-szigetekre és keljen lovagi tornára a vademberekkel. A debreceni katonák csak emberi jogukat követelték, tovább nem mentek és nem kérik számon a vérekek büneit. Mennyivel lehebbek, mennyivel nemesebbek a sok aranycsillagosnál!

Közvetlen összeköttetés kormányunk és az entente között

oo

Budapesti tudósítónk jelenti: A népkormányunk hivatalba lépése óta minden arra irányuló törekvése hajótörést szenvedett, hogy az entente-hatalmakkal összeköttetést találjon. Így a kormány nem jutott abba a helyzetbe, hogy megfelelően informálhatta volna az entente-hatalmakkal a Magyarországon végbement gyökeres átalakulásról. Most azonban már sikerült az országnak elszigetelő ellenséges gyűrűn keresztül valamelyes módon utat találni a kormányunk az entente-hoz és remény van arra, hogy a jövőben közvetlen kapcsolatot lesz a magyar kormány és az entente között.

Francia tiszt bizottság Budapesten

Budapesti tudósítónk jelenti: A fegyverszüneti szerződés egyes pontjainak megbeszélése végett ma este egy francia tiszt bizottság érkezik Budapestre. Zix francia alezredes vezeti a 10 tisztből és 50 főnyi legénységből álló bizottságot, amely már holnap érintkezésbe lép a magyar hadügyminisztériummal a fegyverszünet azon pontjainak megbeszélése végett, amelyek végrehajtása katonai intézkedést igényel.

Az idegen csapatok inváziója

Budapesti tudósítónk jelenti: A hadügyminisztérium sajtóosztálya ma délben közli: ma délben, a területünkre benyomult idegen csapatok helyzetéről.

Csehek.

A Szenicze felől előnyomuló cseh csapatok elfoglalták Nagyszombatot. Kiverésükre intézkedéseket tettünk. Malaczkára újabb cseh megerősítések érkeztek. Csacát észak felől ismét megtámadták a csehek, de Magerl ezredes védőserege rövid harc után kiverte a betolakodókat.

Románok.

A Moldva völgyében felvonult román reguláris csapatok több oszlopban megkezdtek előnyomulásukat a határon át. A tölgyesi szoroson körülbelül egy ezred román katoná nyomult be és Borszék és a Felső-Maros völgyének vett irányt. A gimesi szoroson 24-én átkelt erősebb román osztagok előnyomulásban vannak Szépvíz és Csikszereda felé. Az ojtózi szoros vidékéről szintén román csapatok érkezését jelentik.

Szerbek.

Az Ujszegedet megszálló szerbek örségeket öt századra emelték fel. Egyébként a szerb csapatok helyzetében nem állott be változás.

Az entente és a nemzetiségek

London, nov. 26. Től értesült körök hangsúlyoztatják, hogy a nemzetiségeknek egész délkeleti Európát átfogó küzdelmére való tekintettel az entente-kormányoknak az összes vitás kérdésekben aktív politikát kell folytatniuk, különben anarchia támadhatna ezeken a területeken.

A Times szerint az olaszok és a délszlávok közötti feszült viszonyban némi enyhülés állott be. A lap elismeri, hogy az olaszokkal 1915-ben kötött titkos szerződés nagykitérésű délszláv területeket ígért oda Olaszországnak. A lap követeli a zágrábi ideiglenes kormány haladéktalan elismerését.

Az olaszok benn maradnak Tirolban

Innsbruck, nov. 26. A Tiroter című lap jelenti: Az olaszok plakátokon közölték Dél-Tirolban, hogy az országnak Reschendekig, a Bremerig és Toblachig történt megszállása nem átmeneti, hanem végleges és megváltozhatatlan.

A szlovének Grác ellen vonulnak

Bécs, nov. 26. Az államtanács hírt kapott Spielfeldből, hogy a szlovén csapatok tolytatják előnyomulásukat Grác felé. A kormány nincs abban a helyzetben, hogy katonai védelmet vegyen igénybe, meg kell elégednie a tiltakozással, amelyet eljuttatnak a semleges és az entente-kormányokhoz is.

A szerb trónörökös Zágrábban

Zágráb, nov. 26. Sándor szerb trónörökös régens a jövő hét folyamán ideérkezik. A nemzeti tanács 28 tagja holnap Zágrábba utazik, hogy a szkupstinával tárgyaljon az egységes állam külső formáiról is.

Pasics lemondott

Zágráb, nov. 26. A nemzeti tanács néhány tagja, továbbá a délszláv bizottság és Pasics szerb miniszterelnök Genfben egyezményt írtak alá, amelyet Szerbia mértékadó körei nem helyeselnek. A szerb kormány sem hagyta jóvá ezt a megegyezést, aminek az lett a következménye, hogy Pasics miniszterelnök lemondott.

Csökkentik az amerikai hadsereget

Rotterdam, nov. 26. Az amerikai expedíciós hadsereget 30 hadosztályra csökkentik. Az amerikai hadsereg vezére, Pershing lesz. A republikánus párt jelöltje az új elnökválasztásnál.

APOLLO

szerda Csütörtök
november 27-28

Ruhágyi történet

Az apa büne

bűnügyi dráma
3 felvonásban.

A GRÓFNÉ

színmű 2 felvonásban.

Előadások 6-tól 8-ig és
8-tól 10-ig.

URANIA

szerda Csütörtök
november 27-28

Détektív történet

A vasketrec

détektív dráma
4 felvonásban.

Főszereplők

Marya Lind
Mogens Enger

Előadások 6-tól 8-ig és
8-tól 10-ig.

Az entente megszállja a német városokat

New York, nov. 26. Marchet tábornok közölte, hogy az amerikai csapatok december elsején elérik Colmart és megszállják hídfőjét. Az angol csapatok Kölnt, a franciák pedig Mainzot fogják megszállani.

A francia hadsereg leszerel

Zürich, nov. 26. A Züricher Zeitung jelenti: A francia hadsereg leszerelését december 17-én, vagyis a fegyverszünet lejártakor megkezdik. Havonként 500.000 embert bocsátanak el.

Élelem a központi államoknak

Gené, nov. 26. A Journal de Genève jelentése szerint az amerikai és az ausztráliai kikötőkben éjjel-nappal dolgoznak, hogy élelmiszereket hajózzanak be Magyarországra, Ausztriára, Németországra és Törökországra részére. Az élelmiszereket a Panama-csatornán át fogják Európába szállítani.

Három havi indemnitás

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután 3 órakor Vargha Elemér dr. főjegyző elnöke alatt.

A bizottság elsősorban hozzájárult a főszámvéví amaz előterjesztéséhez és ennek alapján javasolja a közgyűlésnek, hogy három hónapra és pedig 1919. év első három hónapjára indemnítást szavazzon meg, miután a számvéviség személyzetében óriási nagy a hiány s így a költségvetési előirányzatot nem tudták elkészíteni.

Tárgyalás alá került ezután a közellátási hivatal jelentése és zárszámadása 1917 november 1-től 1918 augusztus 31-ig terjedő időre. Az összes forgalom 19.095.054 korona s a tiszta jövedelem 295.197 korona volt. Az összes tisztanyereség a közellátási hivatal megalakulása óta 663.000 korona.

A bizottság tudomásul vette a bejelentést és javasolja a közgyűlésnek, hogy ifj. Schwartz Vilmos igazgatónak 20000 korona, Lukács Andor igazgatónak 8000 korona, Vársáry István dr. tanácsnoknak 8000 korona, Zöld József tb. tanácsnoknak, Szőlős Árnit vágóhídi igazgatónak 5000—5000 korona, Csontos László teigazdasági igazgatónak 3000 korona, Winkler Márton igazgatónak 2000 korona, a felügyelő bizottság 3 tagjának 500—500 korona tiszteletdíjat szavazzon meg.

Ezzel az üggyel és Komárom vármegye airtatával kapcsolatban a bizottság ismételt állást foglalt a központok megszüntetése mellett.

Javasolja a bizottság, hogy Biczó Gyulának a városi építkezések és épületek fentartása után számítható szerződéses egységárakat 130 százalékkal emelje föl a közgyűlés. Javasolja továbbá, hogy a kéményseprési díjak 75 százalékkal emeltessenek.

A vigalmi adó tételének fölemelésére vonatkozóan javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy az új tételeket a következőképen állapítsa meg. Minden jegy után színháznál, mozinál, hangversenyénél, vagy más belépőjegyes mutatványánál 60 fillérig 4 fillér, 1 koronáig 6 fillér, 2 koronáig 12 fillér, 3 koronáig 24 fillér, 4 koronáig 40 fillér, 5 koronáig 50 fillér, 5—8 koronáig 80 fillér, 8 koronán felül a jegy árának 15 százaléka a vigalmi adó. Kétszeresen fizetendő a vigalmi adó a ló- és ígertő versenyeknél, amelyek a totalizátor nyers bevételének 10 százalékát is befizetni tartoznak. A kártya és domino után a vigalmi adó reggel 9 órától este 9 óráig személyenként 50 fillér, este 2 korona.

Szántó Győzőnek a szükség-munkák őszeírására és ezekre vonatkozóan költségvetés betervezésére, valamint Lencz Gézának és társainak a tanítás modernebb tételére és a tanerők helyzetének javítására vonatkozó indítványát pártolón terjeszti be a bizottság a közgyűlésnek.

A debreceni katonák forradalmi tüntetése az embertelen bánásmód és a brutális tiszték ellen

Bizalmi férfiak lesznek a kaszárnyákban A katonatanács eltávolítja a kegyetlenkedő zupásokat és tiszteket

Az a régi úgynevezett „katonai rendszer”, amely gyűlöletessé tett minden katonai szolgálatot, ma megfermette a maga forradalmi megnyilatkozásában jelentkező gyűlöletét. Az öt fiatalabb korosztály, amely bevonult katonának, megtagadta az engedelmességet a „csukló gyakorlatok”-kal szemben és ezzel kapcsolatban követelte egyben az emberi bánásmódot és szabadabb életet és a régi, az elkeseredésre okot adó tiszték eltávolítását. Hogy az egész mozgalom baj nélkül folyt le, a szociáldemokrata pártnak köszönhető.

A város érdeklődését egy fél napra teljesen lekötö és nagy jelentőségű eseményről tudósításunk a következő:

Alapítan remhírek.

Ma a délelőtti órákban különböző remhírek terjedtek el Debrecenben, amelyeknek forrása ugyan ismeretlen, de a terjesztési módja annál ismertebb. Eltekintve a szokásos sajtó- és hírszerzési módoktól, a remhírek azzal terjedtek el legjobban, hogy az iskolák hazaengedték a növendékeket s ezek természetesen a legnagyobb ijedelemnek magvát vitték haza. A remhírek nem kevesebbet mondtak, mint hogy föllegyeztetett román és szerb csapatok támadták meg Debrecen és már a vágóhíd körül járnak. A másik remhír volt, hogy rutén és oláh bandák jönnek fosztogatni s már fosztogatnak és garázdálkodnak is. A harmadik formájában a hírek a szilvómegyeyi és bihari románok jöttek Debrecenbe és azok garázdálkodnak. A negyedik remhír a hazátért magyar katonákat védte meg fosztogatással. Végül szólt a remhír arról is, hogy a kaszárnyákban föllázadt a legénység, megtagadta az engedelmességet és az vonult ki a városba fegyveresen.

Az iskolákból legtöbbjéből a román-szerb remhír-változattal bocsátották haza a gyermekeket. Ebben pedig a legnagyobb hibát látjuk. Ha valami baj valóban lett volna, akkor is a gyermekek a legjobb helyen az iskolában lettek volna és nem lett volna szabad éppen ezekben az időkben az utcákra bocsátani legalább addig, amíg a tanítók meg nem győződnek róla, hogy miről is van szó. De ha mégis haza kellett a gyermekeket bocsátani, azt olyan megokolással kellett volna tenni, ami nem ad alkalmat remhírek terjesztésére.

De a remhírek terjedtek másként is. Az üzleteket végig bezárták. Egy félóra alatt le voltak vonva a boltok ajtáin és kirakatain a vasredőnyök s az amugy is pangó kereskedelmi és ipari élet megakadt. A piac egy pillanat alatt szétfutott. Az utcák, különösen a Piac-utca megtelt izgatottan várakozó, az ismeretlent féltő közönséggel, amely a valóságot még mindig nem tudta.

A lázító csuklógyakorlatok.

A valóság pedig nem volt olyan ijesztő, olyan félelmetes, mint amilyen rémüzeneteket kitaláltak. A valóság az volt, hogy a kaszárnyákban a most bevonult fiatal korosztály fölemelte szavát a régi csopos intézkedések ellen, amelyek még mindig a régi megcsontosodott rendszer tanításai és céltalanságai szerint akartak aktonákat nevelni a fiatalágból. A katonák nem a katonai engedelmességet tagadták meg, hanem csak emberies elbánást követeltek és ezt az egész helyőrség legénysége követelte.

A katonák mozgalma a 3-ik honvédegyalozred laktanyájából indult ki. Tegnap a katonai napiparancs elrendelte, hogy ma reggel a szokásos laktanyai foglalkoztatást kell a legénységgel végeztetni. A 39. gyalozred laktanyájában mellőzték a parancs teljesítését,

azonban a 3. honvéd gyalozegred Péterfia-utcai laktanyájában Erődy alezredes elrendelte a foglalkozást, ami csuklógyakorlatok és tisztelgési gyakorlatok végzéséből áll. A fiatal legénység, amelynek legnagyobb része haretéren járt fiu, megtagadta a csuklógyakorlatok végzését és azzal, hogy ők szívesen védik a hazát, de ilyen foglalkozást nem csinálnak. Tiltakoztak az ellen is, hogy őket konyhai munkákra használják föl s velük tisztogassák a laktanyákat, valamint tiltakoztak az ellen is, hogy velük a tiszték, vagy a tovább szolgáló altisztek durván bánjanak.

Fegyveresen kivonul a katonaság az utcára.

A laktanya udvarán csakhamar csoportokba verődtek a katonák és mindemitt akadt egy-egy szónok, aki a fölizgatott kedélyű katonák előtt beszédet tartott. A honvédek rövidesen kimondták, hogy nem ismernek rendfokozati különbségeket s ezért követelték, hogy minden rendfokozatot viselő altiszt és tiszt távolítsa el a rendfokozati jelvényeit. E követeléseiket azután végre is hajtották s az altisztek és tiszték jelvényeit eltávolították.

A hangulat ekkor már olyan izgatott volt, hogy Balla Jenő ezredes jónak látta a legénységi szobákban elhelyezett gépfegyvereket összeszedetni s azokat a egyverraktárba helyeztette el.

A legénység, az öt fiatalabb korosztályból kikérült katonák, fegyveresen kivonultak a laktanyából és fölkeresték a 2. honvédszázad laktanyáját, majd a 39. gyalozegred laktanyáját, ahol a tiszték ruháiról eltávolították a rendfokozati jelvényeket. A 2-ös huszárok és a 39-esek emberei is csatlakoztak azután a honvédekhez. Együtiesen haladtak mint tüntető menet a Szent Anna-utcán, majd a Kossuth-utcán végig s mindenhol, ahol rendfokozatot viselő katonákkal taálkoztak, fölszóltították, távolítsa el csillagjait. Szerencsére, sehol sem akadtak ellenkezésre és baj nem is történt seholsem.

Közben értesült az eseményekről a szociáldemokrata pártvezetőség és a Nemzeti Tanács, amelynek tagjai nyomban akcióba léptek és érintkezést kerestek a katonákkal, valamint az egyes ezredek parancsnokságival, különösen pedig a 3. honvédegyalozegreddel. Miután tájékozást szereztek az ügyek állásáról Kozma A. Lajos, a Nemzeti Tanács tagja, a városháza ablakából a városháza előtt összegyűlt néptömeghez megnyugtató beszédet intézett, elmondta, hogy itt a fiatal katonák mozgalma van szó. Egyben intézkedés történt, hogy a közönséget a következő szöveggel falragaszokon közölt fölvilágosításokkal is megnyugtassák:

Felhívás!

A városban elterjedt kőszá hírek szörölszóra valótlanságok! Elytársak! Mindnyájan térjete vissza foglalkozásotokhoz! A város rendje és biztonsága érdekében megtett intézkedések olyan mérvűek, hogy a tökéletes nyugalom abszolúte biztosítva van. Dolgozzunk!

Tárgyalás a katonák bizalmifértiaival.

A szociáldemokrata pártvezetőség tagjai: Nagy Lajos, Sterbinszky László, Kozma A. Lajos, Szepesi Albert és mások a mintegy 300 főre szaporodott fegyveres katonákat a városház elé vitték, ahol azok rendben fölállottak, míg az általuk megválasztott bizalmi emberek a városháza közgyűlési termében gyűltek egybe, ahol megjelentek a szociáldemokrata párt, valamint a Nemzeti Tanács tagjai is Bacsó Dezső dr. elnökkel.

A tár zette, a j az ország töltötte be Török arról érte fosztogató Nyomban dessel, ak tagadták a laktanyából párt veszi ség meg is vetelésük szágnak is hadseregre belső rend lenségekke nem azért latokat vé parancsno ték agyon A parancs konszervé a laktany még csupa eszméit ne demokráti a katonák kérdésekb vaság nélk a Piaveho régi orszá mienk, az mienk. Ké monda — mely értim rombolásti rendfokoz mert ez a a példa a szintén me nyitom, te szát, bizto teljesítve l

A meg gár honvé tonafinuk ba a kötelese tárták, h akariak tu hogy csuk togassanak akiknek eg térről jött leges és h szen vanna védésére a gyakorlati gal zárat nem kapn délyt. Ok iuk, épp u járnak nek a tisztekn százaínál ezekkel tö Buuay mindig a esontosodó ság ügyeit a rendlet, díjba küldi akiket a m hogy az u Menienek a legénysé tok tí fölé van! Nem benneteket rázdálkodó tom nekte puská, de kevesen va egymást n esület utjá gaméva te századokn szellem tü Itt kö

A tárgyalásokat Török Gábor elnök vezette, a jegyzői tisztelet Löffkovits Vilmos dr. az országos szociáldemokrata párt titkára töltötte be.

Török Gábor elnök elmondta, hogy őket arról értesítették, hogy a katonák vegyesen fosztogatókkal és rablókkal garázdálkodnak. Nyomban éfintkezésbe lépett Balla Jenő ezredessel, aki tájékoztatta őt, hogy a fiúk megtagadták az engedelmességet és kivonultak a laktanyából. Most tehát a szociáldemokrata párt veszi kezébe a dolgot és minden lehetőség meg is van arra, hogy minden jogos követelésük teljesítve legyen. Az új Magyarországnak is e rettenetes időkben szüksége van hadseregre, hogy megvédje az országban a helys rendet és megvédje az országot az ellenségekkel szemben. De e hadsereg katonáit nem azért tartják, hogy velük csuklógyakorlatokat végeztesenek s *nem akarnak olyan parancsnokokat*, akik tízével huszával lövették agyon a háborúban a magyar katonákat. A parancsnoknak birni kell a legénység rokonszenvét. Maga is megbotránkozással látta a laktanyában történeteket. A katonaságnál még csupa exponált ember van, akik az új kor eszméit nem értik meg. A katonaságnál is demokratikus kormányzás kell, helyes hogy a katonák is beleszóljanak az őket érintő kérdésekbe. Fegyelmet lehet gyakorolni durvaság nélkül is, bajtársi módon. Nekünk nem a Piavehoz kell a katona, hanem másért. A régi ország nem volt a miénk, de ez az új miénk, azért az ország minden ügye is a miénk. Kérem Önöket katona bajtársak — mondta — védelmezzék meg a kormányt, a mely értünk dolgozik, tartózkodjanak minden rombolástól, mert a miénket romboljuk. A rendfokozatok megtartására szükség van, mert ez a katonai fegyelemhez kell. Itt van a példa a szociáldemokrata pártban, ahol szintén meg van a vezetőség. Az ülést megnyitottam, terjeszse elő minden pánaszát, biztosítom Önöket, jogos követeléseik teljesítve lesznek.

A katonák panaszai.

A megjelent bizalmi férfiak részéről Ungár honvéd szólt föl és panaszolta el a katonáinak bajait. Elmondta, hogy ők megtették a kötelességüket, bevonultak. De ott tapasztalták, hogy *őket egyes újszi urak a porba akarják tiporni*. Kiadták a napiparancsot, hogy *csuklógyakorlatokat végezzenek, tisztogassanak, aiszmeneteket tanuljanak* ők, akiknek egyrésze rokkant, másrésze a harctérről jött vissza, pihenés helyett ilyen felesleges és haszontalan dolgokat végeznek. Készen vannak arra, hogy Magyarország megvédésére *a harcterre menjenek, de csuklógyakorlatokat nem végeznek*. Őket valóságos zárat alá vették, *nem szabad kimenniük, nem kapnak künlakási, kíméletkezési engedélyt*. Ők is emberek, nekik is lehet családjuk, épp úgy, mint a tiszteknek, miért nem járnak nekik is e szabadságok épp úgy, mint a tiszteknek? Azt követelik, hogy *minden szazadnál bizalmi férfiakat válasszának és ezekkel törjenek minden intézkedés*.

Buday Aladár őrnagy kijelenti, hogy mindig a bakakkal érzett. Most még megcsontosodott öreg tiszték vezeték a katonaság ügyeit, de úgy tudja, már talán holnap itt a rendelet, amely ezeket az embereket *nyugdíjba küldi*. Menjenek is el azok az emberek, akiket a multjuk alkalmatlanná tesz arra, hogy az új érában parancsnokok legyenek. *Menjenek el a tovább szolgált altisztek*, akik a legénységgel gorombán bántak. Nem vagytok ti fölforgatók és forradalmárok. *Igazatok van!* Nem csuklógyakorlatokra hívtak be benneteket, hanem a betörő cseh, román garázdálkodó bandák ellen. Most megmondhatom nektek, hogy *rendelkezésre áll 1000 puská, de nem akarok több magyar vért, oly kevesen vagyunk, hogy ösze kell fogjunk és egymást nem szabad ölnünk*. Az ész és becsület után maradjatok. Követeléseket magamévá teszem. Legyenek bizalmi férfiak a századoknál, a régi parancsnokok és régi szellem tűnjenek el.

Itt közbeszólt az egyik bizalmiférfi:

Egy hadnagy azt mondta, hogy *géppuskával is vissza tud minket hajtani a kaszárnyába*.

Buday Aladár őrnagy: Ne higgyetek az ilyen hadnagyai kijelentéseknek. Különben az *ilyen hadnagyok hatalma is meg fog szünni*.

Megalakítják a katonatanácsot.

Szepesi Albert kijelenti, hogy már most módjában van közölni a Nemzeti Tanács részéről, hogy *a katonák minden jogos igénye ki lesz elégítve*. Fölolvasta a budapesti kormánybiztos következő táviratát:

Handler Gyula főispán-kormánybiztos
Debrecen

Kérek azonnal részletes beszámolást katonatanács eddigi működéséről és szervezetről, továbbá felosztása okairól. Katonatanács bizalmi férfi rendszer alapon azonnali újjászervezését kérem.

Pogány, kormánybiztos.

Amire a debreceni kormánybiztoság a következőket válaszolta:

Pogány, kormánybiztos

Budapest

Távirati felhívására jelentem, hogy a debreceni katonatanács, mivel eddigi szervezetében a célnak nem felelt meg, feloszlott.

Az új katonatanács szervezése folyamatban van.

Handler, kormánybiztos.

E táviratokból megtudhatják, hogy Debrecenben újra föllátták a katonatanácsot, amelybe minden póttest legénysége 4, tisztikara 2 embert fog küldeni. Ez lesz hivatott dönteni a katonák ügyeiben. Arra kéri a katonákat, tartásuk meg a törvényesség útját, ne hagyják magukat erőszakoságokra fölhasználni.

Ungár honvéd kijelenti, hogy nincs idő a katonatanács megalakulását megvárni, az ellenség a határon van, a kaszárnyákban pedig egyes tiszték önyezetik őket. Követelik még ma a bizalmi férfiak megválasztását.

Török Gábor és Sterbinszky László mondtak még megnyugtató beszédeket, majd Kovács Miklós dr. 39. gyalogezredbeli főhadnagy kijelentette, hogy a laktanyát azért zárták le, mert sok a lógos s nem akarták engedni, hogy ezek eiszökjenek. A gépfegyvereket azért állította föl, mert azt a hirt kapták, hogy *500 tagu román fosztogató banda érkezik*. Neki és a tisztikarnak is tudomása van arról az esetről, hogy *egy tiszthelyettes egy katonát, aki cipőért ment a raktárba, pofonütött*. Ezt a tiszthelyettes az illetékes hatóság meg fogja büntetni s ennek az ügynek az akája lesz az első büntető akta a katonatanács előtt.

Bizalmiférfi rendszer a kaszárnyákban.

A megjelent bizalmi férfiak ezután kézfelmeléssel egyhanguen megszavazták a *bizalmi férfi rendszer azonnal való megvalósítását* és egyben a következő megállapodást létesítették:

1. A katonatanács megalakítandó s *abba minden póttest 4 legénységbeli embert és 2 tisztet küld ki*.

2. Addig is minden kaszárnyába *életbe lép a bizalmi férfi rendszer és ma délután 3 órákor minden póttest megválasztja a bizalmi embereket*.

3. A rendfokozatok mindenkinél visszaállítandók, a rendfokozati levények visszavarándók.

4. A veszélyeztetett határok sürgős megvédésére a legénység kész és hajlandó.

A megállapodásokat Kozma A. Lajos és Szepesi Albert közölték a városháza ablakából a lenn várakozó katonákkal, akik azokat *leikesen fogadták* és esőndben, rendben *visszamentek a laktanyákba*.

Délután 3 órákor valamennyi laktanyában a szociáldemokrata párt kiküldötteinek jelenlétében *megválasztották a bizalmi férfiakat*, akik ma este már ülést is tartottak.

Nincs többé csuklógyakorlat.

Ma este a debreceni helyőrség tisztikara és a legénység kiküldöttei együttes ülést tar-

tottak a városháza kis tanácstermében, amelyen a következőkben foglalták össze a legénység sérelmeit:

1. *Csukló- és más felesleges gyakorlatok végeztetése*.

2. *A szabad kimenő és künlakás megvonása*.

3. *Az étkezési pénz kifizetésének megtagadása*.

4. *A nem kedvelt tiszték parancsnoklása a legénység fölött*.

E panaszpontokra vonatkozóan a gyűlés megállapodásokat is létesített, amelyek a következők:

Az 1. pontra: *A csukló- és egyéb felesleges gyakorlatok beszüntetendők. A legénység 24 óra után visszavonandó és az őrszolgálat után részére pihenő adandó. A laktanyák rendbehozandók*.

A 3. pontra: *Künlakási engedély adandó ki a legénységnek; az étkezési pénz kifizetendő*.

A 4. pontra: *A nem kedvelt tiszték neve irásban előterjesztendő és ezek parancsnoksággal nem bízhatók meg és szabadságot adandók*.

Felhívás a katonákhoz.

A katonák ideiglenes szervezete ma a következő fölhevást bocsátotta ki:

Katonák, elvtársak!

A ti megbízotokból tegnap este a helyőrség vezetésével közösen megtartott tanácskozás eredményeként az alábbiakról tudatunk benneteket:

A legénység összes sérelmei elő lettek terjesztve és a mi kívánságunk, tehát a ti kívánságotok szerint közmegelégedésre lettek elintézve. Az elintézésről ma a bizalmi emberek részletesen beszámolnak. Térjen tehát mindenki vissza rendeltetési helyére a laktanyába.

Testvéri üdvözléssel

a ti bizalmi embereitek.

Értesülésünk szerint Handler Gyula kormánybiztos holnap hazaérkezik és azonnal intézkedik a katonatanács megalakítása iránt.

Debrecen lakosságának zsir ellátása

Zöld József tb. tanácsnok tervezete

Debrecen közlelmezési ügyeinek vezetésével megbízott Zöld József tb. tanácsnok, aki már sokszor adta tanujelét annak, hogy helyes érteke van a lakosság közlelmezési ügyei körül fölmerült nehézségek eloszlására és arra is, hogy a nehéz élelmezési viszonyok közt az élelmi cikkekkal való ellátást lehetőleg biztosítsa, most egy igen terjedelmes és alapos tervezetet dolgozott ki arra nézve, hogy Debrecen egyik legétegetőbb kérdését: a zsir-ellátás kérdését miként oldják meg a jövőben. A tervezetnek az az intenciója hogy *mindenki megkapja azt a lehető legnagyobb zstradagot, amelyet a rendelkezésre álló sertésmennyiségekből csak nyárni lehet*. És pedig akként, hogy *a lejadagok egyetlen hónapban soha el ne maradjanak és le ne szálljanak, hanem esetleg még fölelmezhetők legyenek*.

Tervezetében, amelyet itt nagy vonásokban tudunk csak ismertetni, a tb. tanácsnok ezeket mondja:

61964 azoknak a száma, akik zsir tekintetében az ellátandók közzé nem számítandók. A város lakosainak számát 100,000-re véve, 38036, kerek számban 40000 (negyvenezer) az ellátandók száma.

A lisztirodai apparátus szigorú és pontos működésétől függ, hogy a jogosulatlanok jegyei bevonassanak, viszont a jogosultak az őket megillető jegyeket megkapják. Megnyugtatósnul kijelentem, hogy *e tekintetben nincsen aggodalmam*.

Debrecen város területén Debrecen város közönsége részére lekötött 3265 sertéssel

együtt összesen 8307 darab sertés van. Saját vállalkozásában a városnak kétszáz darab sertés hizik, lekötve 3265 darab van a város részére, tehát összesen 3465 darab sertés áll ezidőszakra rendelkezésünkre, amelyek mind debreceni termelőknél állnak hizlalás alatt.

A reális számítás kedvéért elhullás, kényszerűség, hizásból kivonás miatt ebből leütők 465 darabot, mint olyat, amely fehérszínűt nem fog adni. Marad tehát 3000 drb sertés, amelynek szalonnáját kioszthatjuk. Egy darab sertés szalonnáját átlag 40 kilóval számítva, 120,000 kiló szalonnára számíthatunk. 40,000 személy lévén összesen, kiknek ellátásról gondoskodnunk kell, egy személyre egy évre 3 kgr., így hónapra 25 deka jut. Ez a mennyiség a mi igényeink kielégítésére nem elegendő. Kérnünk kell a kormánytól, hogy a közlemezési miniszter rendelkezésére álló 676 drb sertést is engedje át a mi szükségletünk fedezésére, és mindent el kell követnünk, hogy kérésünknek eredménye legyen. Ha kérésünknek meg lesz a kellő eredménye, ez a 676 drb sertés az elálatlanok havi fejadagját 25 dekaról 30 dekára emelné.

A készletek gyarapítására két mód van még a kormányrendeletek szerint: 1. A gazdasági és házi szükségletre engedélyezett feles számú sertések igénybevétele; 2. az ilyen módon saját szükségletre meghagyott sertések szalonnájából 2—5 kiló igénybevétele.

A gazdasági és házi szükségletre leendő ellátásra az időszaki munkások figyelembevétele nélkül 27,645 személy szükségletére 9164 darab sertés engedélyezett, tehát megközelítőleg 3 személyre esik egy sertés.

Teljes szigorúsággal végre kívánom hajtani, hogy a saját szükségletre engedélyezett sertések szalonnájából darabonként 5 kiló igénybevételest. Ezt az igénybevételt az érdekeltek serege nélkül végre lehet hajtani, az engedélyezett sertések fehérrájua ezt az igénybevételt feltétlenül megbírja.

Ha tehát ezt az eljárást lefolytatjuk és a saját szükségletre engedélyezett sertésekből darabonként 5 kiló szalonnát igénybe veszünk, ezen a címen 40—45,000 kgr. szalonna készletre teszünk szert, mely mennyiség a havi 35 deka fejkvótát 40 dekára emeli fel.

Az eddig előadottakkal igazolni kívánom azt, hogy a zsirszükségletünk biztosítására minden lehető elkövetünk, amit a rendeletek liberális kezelésével megtehetünk. Egy veszélyre azonban rá kell mutatnom, amely ellátásunk rendjét felboríthatja. A lekötött sertések számára körülbelül 10 százalék mennyiségben a tulajdonosoknak elegendő takarmány nem áll rendelkezésükre.

Számításaimat a legnagyobb szigorúsággal tettem meg és annak realitása érdekében a legpesszimistikusabb adatokat vettem fel. A most felzett veszélyre tekintettel azt az intézkedést szándékozom megtenni, hogy a rendelkezésre álló szalonna-készletek felől a legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával rendelkezem. Ez a takarékoság a fejkvóta megállapításánál fog kifejezésre jutni. Ha a fejkvótát úgy állapítjuk meg, hogy az esetleg bekövetkező rendkívüli eseményekre nem számíthatunk, ebből közben és fokozott mértékben kell majd a fejkvótát leszállítani, ami a nép széles rétegeinek elégtelenségét fogja magával hozni. Ez okból az ellátási év elején sem adnék 30 dekanál magasabb fejadagot, mert hiszen mi történhetik, mint legfeljebb az, hogy később az ellátási év közepén esz módunkban magasabb fejkvótát megállapítani.

Az elmondottak alapján javaslatom a következők:

1. Feltétlenül szükséges, hogy zsir tekintetben kétszeres ellátásban senki ne legyen. Kérem ez okból méltóztassék rendelkezni, hogy mindenki, aki 1918. november 1-én saját szükségletére sertést ölt, az látandók sorából leendő törles végett a Közlemezési Ügyosztálynál bejelentést köteles tenni.

2. A város közönsége részére lekötött 65 drb sertés a közönség szükségletének

biztosítására nem elegendő. Javasolom, méltóztassék felterjesztésében kérni a Közlemezési Minisztériumtól, hogy azt a 676 drb sertést, amely a sertésforgalmi iroda debreceni főbizományosánál a közlemezési minisztérium részére van lekötve és még ezen felül 1000 drb hizott sertést engedjen át a város közönsége ellátására. Ennek szükségességét előadott számításaim teljesen igazolják.

3. Javasolom, méltóztassék a kilátásba helyezett rekvirálás ellen jó előre tiltakozni.

4. Javasolom, méltóztassék elrendelni azt is, hogy abban az esetben, amikor a saját szükségletre engedélyezett egy drb sertés 3 vagy háromnál kevesebb személy ellátására szolgál, a darabonkénti 5 kgr. szalonna igénybevétele vétessék foganatba.

Rásó István főispán bemutatkozása

Körlevél a vármegye közönségéhez

Az új rendszerben sok minden megváltozott és sok minden elmaradt, így elmaradt a fényes főispánt installáló közgyűlések és ezt követő fényes bankettek. A közgyűlés helyett ma a főispánok plakátokon hirdetik megbízatásukat a bankettek helyett fokozott munkával bizonyítják be, hogy állásukra méltóak.

Ezt az utat követi most Rásó István, Hajdúvármegye új kormánybiztos-főispánja, aki a következő körlevéllel fordult a vármegye közönségéhez:

Hajdúvármegye közönségéhez!

A magyar népköztársaság első kormánya Hajdúvármegye teendőinek ellátására *kormánybiztossá nevezett ki*. A múltban a vármegye közönsége köztörvényhatósága beiktató közgyűléséből vett közvetett uton tudomást új főispánja hivatalba lépéséről és azokról az irányelvekről, melyeknek megvalósítását célul tűzte.

Az új idők szellemét teljes szívvel átérve és attól teljesen áthatva, közvetlenül fordulok vármegyém minden lakosához és ezúton adom tudtára a legszegényebb embernek is, hogy Hajdúvármegye főispáni teendőinek ellátását átvettem.

Nehéz időket élünk! A rettenetes szenvedések özönében lefolyt világháború által vert sebek ma sajognak talán legfájdalmasabban, mikor a népakarat fenséges megnyilatkozása kiábrándított a mámorból. Most látjuk csak, mikor a köd oszlóban szemünk előtt, mennyi könnyet kell felszártatni és mennyi sebet kell meggyógyítani. Ugy érzem és erre büszkén hivatkozom, hogy én, ki munkás életem minden percét szülő vármegyém közönségének és népének szolgálatában töltöttem el, feladatomat csak akkor fogom tudni megoldani, ha eddigi munkásságomat fokozva, a vármegye népe minden egyes rétegének bizalmától megajándékozva, közvetlenül keresem fel mind azokat, akiknek a könnye pereg, akiknek a sebe fáj, akik nélkülöznek, szenvednek, akik igazságot keresnek. Jól tudom, emberfeletti munka vár reám. De feladatokat csak úgy fogom tudni teljesíteni, ha vármegyémnek minden egyes polgára maga is belátja, hogy évszázadok bűneit mári-holnapra jóvátenni az emberi erőt meghaladja. El kell takarítani a régi romokat előbb, hogy a népakarat gyönyörű nagy palotáját felépíthessük. Egy perig sem fogok szünetelni a munkában és minden munkatársamtól meg fogom követelni, hogy fokozott és ernyedetlen munkával segítsenek felépíteni minél gyorsabban és minél előbb az új, hatalmas nagy Magyarországot, melynek minden egyes polgára az öt megillető joggal felruházva tisztességes munkájának megérdemelt gyümölcseit élvezhesse.

Megbizatásomat nem tekintem dísznek és méltóságnak — amint az a múltban volt — hanem kötelességnek, hogy szülő vármegyém minden egyes polgára részére az anyagi jó-

let eszközeit fokozottabban biztosítsam, hogy előjárjak a munkában, mely a sajtó sebeket meggyógyítja, a nélkülözést és szenvedéseket enyhíti, megszünteti és igazságot, igazságot és mindenek felett igazságot oszt.

Ajtóm nyitva áll mindenkor és mindenki előtt és bizvást hiszem és tudom, hogy senki sem fogja elhagyni küszöbömét azzal a tudattal, hogy ügyes-bajok dolgában jó tanácsot és szeretettel és célhoz vezető cselekedettel nem támogatom.

Szülő vármegyém népének bizalmát kérem és szeretettel várom.

Debrecen, 1918 november 20.

Rásó István,
főispán, kormánybiztos.

Batthyány Tivadar marad

Új szociálista államtitkárok

Budapesti tudósítónk jelenti: A tegnapi minisztertanácsnak sikerült elsimítani a szociáldemokraták és Batthyány Tivadar gróf belügyminiszter között föhmerült nézeteltéréseket. A minisztertanácsban Kunfi Zsigmond és Garami Ernő szociáldemokrata miniszterek kijelentették, hogy *nincs kifogásuk Batthyány Tivadar tevékenysége ellen*. A minisztertanács határozata szerint a kormány a jövőben a kinevezéseknél is figyelembe fogja venni a szociáldemokrata párt kívánságait. Egyébként a minisztertanács elhatározta, hogy belügyi államtitkárrá Landler Jenő drt, a szociáldemokrata párt vezetőségének tagját, földművelésügyi államtitkárokká pedig Varga Jenőt, a Nepszava közgazdasági rovatának szerkesztőjét és Ráczy Gyula drt, a radikális párt tagját fogja kinevezni.

A címeket és rangokat eltörlők

Budapesti tudósítónk értesülése szerint a kormány a címek és rangok eltörlésének kérdésével. A kormány még nem döntött ugyan ebben a kérdésével, de egy-két napon belül megtörténik a döntés, még pedig oly értelemben, amely megfelel a változott körülményeknek.

Somló Bódog nemzetiségi államtitkár

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Jászai Oszkár miniszter kívánságára nemzetiségi államtitkárrá Somló Bódogot, a kolozsvári egyetem jogbölcseleti tanárát fogják kinevezni.

Royalista mozgalmak Magyarországon

Budapesti tudósítónk táviratozza: A Köztársasági Tudósító jelenti: Az ország egyes részeiből *royalista fészkelődések* híre érkezik. A Dunántúl, különösen Fejérmegyében, az ország felső részeiben pedig Miskolcon és Lőcsén a *katolikus papság* a régi rezsim embereivel karöltve szervezik a *köztársaság elleni mozgalmat*.

Szepesmegye múlt heti közgyűlésén, a melyen a régi Andrássy-párti Máriaassy Tibor főispán elnökölt, Neogrady alispán indítványára egyhangú határozatban kimondták, hogy keserűség nélkül *zászlót hajtának volt úju királyunk előtt*.

Kopánik apátplébános pedig egy lőcsei népgyűlésen beszédet mondott, amelynek végzetével lázító hangon kijelentette, hogy *élete végéig királyhi marad*.

A közgyűlés előkészítése. A jog- és pénzügyi bizottság holnap, 27-én azaz szerdán délután 3 órakor a városháza könyvtárhelyiségében ülést tart, amelynek tárgyai a következők: 1. A városi és Tiszántúli ref. egyházkerület nyomda vállalatának beadványára a nyomda céljaira házastelek vásárlása tárgyában. 2. Gruner Lipót volt városi tanácsnok által vezetett közlemezési számadások bemutatása. 3. M. kir. belügyminiszteri leirat a módosított helypénz szabályrendelet tárgyában. 4. Egyébb esetleges folyóügyek.

3000 ha

Bécs, közöl arról, hogy a programot a szociálista párt 3000. Szociálista párt meg. A tehetős zsidó családok legalább 3000. Szociálista párt meg. A tehetős zsidó családok legalább 3000. Szociálista párt meg.

Ezzel a közönséggel a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Az új rendszerben a szociálista párt meg.

Óriási pogrom Lembergben

3000 halottja van a zsidómészárlásnak. — A zsidó negyed leégett

Bécs, nov. 25. Az *Abend* tudósításokat közöl arról, hogy Lembergben borzalmas pogromok folytak. A közölt tudósítás szerint a zsidó halottak száma legalább 2000—3000. Sokan a hidegben bolyongva fagytak meg. A lengyel legionáriusok behatoltak a tehetős zsidók negyedébe és megsarcolták a zsidó családokat. A véres veszteségeken kívül legalább 20,000—30,000 ember koldusbotra jutott.

Ezzel összefüggésben egy Lembergben érkeztetett tiszttól a 22-én és 24-én tartott pogromokról ezeket mondta el:

Az ukránok hozzájárulásával 800 harc-képes férfiből zsidó őrség alakult a zsidó lakosság védelmére. Ez a csapat a zsidók házaiban fosztogató rablókat megtámadta. A harcban 1 tiszttel és 1 közlegény esett. Amikor a zsidó katonaság fegyvert használt a rablók ellen, a lengyelek lefegyverezték őket. Pénteken szétlétben fosztogattak a zsidó üzletekben és lakásokban, míg a lengyel és ukrán üzleteket nem bántották. A fosztogatásokban sok nő vett részt. A fosztogatókat nagyrészt lengyel legionárius tisztek vezették. Szombaton Lemberg egész zsidó negyede lángban állott. A zsidóknak nem volt

szabad elhagyni házaikat, akik mégis elhagyták, azokat agyonlőtték. Délután 4 órakor elzárták a vízvezetékét, hogy ne lehessen elfutni a tüzet. A templomot, amelyben a több évszázados irigyláda és nagyon értékes tóra tekeresek állottak, belülről felgyújtották, a irigyládát és a tórákat kidobták az utcára, azokat lábba taposták és elégették. Az egész zsidó negyed elpusztult. Sok száz zsidó nő, férfi és gyermek fekszik holtan különböző helyeken. Vasárnap reggel a holttesteket teherautókat vitték el. Egy 14 éves lányt megbeestelenítettek, megölték, holttestét darabokra tépték.

Másnap kihirdették az ostromállapotot. A lengyelek azt hozták föl a pogrom okául, hogy a zsidók az ukránokkal tartottak és hogy lőttek a lengyel legionáriusokra. Mind a két állítás hazugnak bizonyult.

A német konzulátuson működő német tisztek parancsot kaptak, hogy 48 órán belül hagyják el a várost, mert a német katonák a lengyel katonák ellen harcoltak.

Jajgatva, panaszkodva járnak öreg zsidó asszonyok és férfiak a volt zsidó negyed romjai fölött.

A szociáldemokrata párt a hentesek követeléseivel szemben

A párt végrehajtó bizottságának fölhívása.

Az utóbbi időben szokássá vált, hogy általában egy szakmabeli ember összeáll és a különböző hivataloknál saját önös érdekeiért követelően lép föl legtöbbször a közérdek és a szociáldemokrata párt intenciója ellen és természetesen tudta nélkül. Legutóbb a debreceni hentesiparosok egyrésze lépett föl azzal a követeléssel, hogy a sertések vételét, levágását és forgalombahozatalát tegyék számukra szabadná és a maximális árakat szüntessék meg. Néhányan fenyegetően is léptek föl Szőlős Ármán vághéhidéi igazgatóval szemben. Sőt egyesek már vágta is sertéseket és azokat maximális áron felül 22 koronás áron árúsították is.

Mindez természetesen a rend megbontására vezet és a lakosság érdekeit és ellátását veszélyezteti.

A dolog tudomására jutott a szociáldemokrata párt vezetőségének is, amely most a következő fölhívást adta ki:

A szociáldemokrata párt a társadalmi rend megbolygatását a mai forradalmi átalakulás utáni időben a köztársaság, a népiuralom elleni merényletnek tartja, és ilyen anarchisztikus cselekedőket elítéli és azokkal teljes szervezett erejével szembeszáll.

Figyelmezteti a város közönségét, hogy a négy és fél éves háborús nyomorúságból és inségből csak szigorú beosztással és önmegtagadásig menő önzetlenséggel tudunk kiszabadulni.

Egyes iparágaknak a hatósági üzemek működése elleni kifogását csak az esetben tudja magáévá tenni, ha konkrét esetekkel támogatják a panaszt, viszont ezek a kifogások nem irányulnak a ma még szigorúban fenntartandó maximális árak és igazságszerű árnelosztás ellen.

A köz-ellátási hivatal a munkásság pártatlan bírálata kiküldöttéinek állandó és szigorú ellenőrzése alatt működik, tehát semmi olyant nem tesz, ami az összmmunkásság és lakosság érdekei ellen lenne.

Nem szociálista, de a szociálista rend el-lensége az, ki önös érdekeit a közérdek he-

lybe akarja burkolni és erőszakos kísérletekkel a város ellátását teszi kétségessé.

Épen ezért a szociálista párt vezetősége tiltakozik az ellen, hogy a közlelmezési bizottság teljesítse a debreceni hentesiparosok kívánságait vagy azoknak csak egy részét, sőt utasította a párt tanácsbéli kiküldöttéit, hogy javasolják a sertés hizlalás, hus-és zsírelátásnak teljes hatósági üzembe való vételét, olyként, hogy a harsból visszatérő hentes iparosok és segédek segítségével hatósági székek állítsanak fel.

Szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága.

HIREK

— **Heltai százados sikkasztásai.** Mint jelentették, Heltai Viktor századost, aki a forradalom első napjaiban kivitte, hogy budapesti városparancsnokká nevezzék ki, többrendbeli sikkasztás és visszaélés vádjai miatt letartóztatták. Mint budapesti tudósítónk jelenti, a rendőrségről ma detektiveket küldtek ki Pozsonyba, hogy Heltai társait letartóztassák, ezek azonban idejében értesültek az ellenük megindított eljárásról és megszöktek Pozsonyból. A rendőrség elrendelte országos körözésüket. A Heltai százados vezetése alatt álló tengerészek körében mozgalom indult meg Heltai megmentésére. Ma délelőtt nyolc tengerész érkezett Budapestre és ezek akciót akartak kezdeni Heltai Viktor kiszabadítása érdekében, de lefegyverezték őket.

— **A lakásinség enyhítése.** Biró Jenő, a lakáshivatal h. elnöke a következőket közli: A minisztériumnak a lakásinség enyhítése tárgyában megjelent rendeletéből csupán az alábbi közölt szakaszok hatálya terjed ki Debrecen város területére, míg az eddigi lakásrendelethez e szakaszokkal nem ellentétes rendelkezései továbbra is változatlanul érvényben maradnak. Az új rendelet Debrecenre kiterjedő hatályú rendelkezései a következők. Kis, közép, nagy és butorított lakások tekintetében határozott időre kötött bérlet a szerződési időtartam lejártával határozatlan időtartamra, egyébként az eddigi feltételek mellett meghosszabbítatik. Ha a hadbavonult fél lakását vagy annak egy részét hadbavonulása idejére másnak átengedte és visszatérése folytán az átengedett lakásra vagy lakásrésze (szobára) neki magának

van elkerülhetetlenül szüksége, úgy abban a kérdésben, hogy a lakást vagy lakásrészt (szobát) mikor és hogyan kell visszabocsátani, a viszonyok figyelembevételével a méltányosság szerint a lakáshivatal határoz. Ennek határozata ellen a közléstől 3 nap alatt halasztó hatályú előterjesztésnek van helye a Lakbérleti Bizottsághoz (járásbíróhoz egyes bírójához). Aki a rendelkezést kijátsza, vagy meghiusítja súlyos büntetés alá eső kihágást követ el.

— **A debreceni Katona-Otthon** nagybizottsága tegnap délután Baltazár Dezső dr. elnökele alatt gyűlést tartott, amelyen elsősorban is üdvözölte az új magyar kormányt s népköztársaságot. — Igazgatói és pénztárnoki jelentésekből kitűnt, hogy az Otthon életképessége a változott viszonyok között is változatlanul megmaradt; úgy a le-szerelő, mint az ujonnan bevonuló katonák nagy előszeretettel látogatják az Otthon helyiségeit. Sőt tömegesen járnak oda a nemzetőrök is. — A nagybizottság az Otthont továbbra is fenntartandónak véli és ez irányban úgy a hadügyminisztériumhoz, mint a kormánybiztoshoz előterjesztést intéz. — A könyvgrætzli katona-otthon, mely a debreceninek fiókja volt, most már természetszerűleg feloszlott, helyesebben beleolvadt a debreceni fő-otthonba.

— **A debreceni köztársasági párt** értesíti ezúton tagjait és az érdeklődőket, hogy a pártiroda, mely a Royal-szálloda fehértérme-ben van (bejárat a Hunyady-utcáról az első kaputól jobbra az utcáról) minden nap reggel 9—12-ig és d. u. 2—6-ig nyitva van. A pártba való belépéseket elfogad ezen idő alatt és mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál a pártvezetőség.

— **Herzel tanár nagybeteg.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délután az a hír terjedt el, hogy Herzel Manó dr. a kiváló sebész-tanár spanyol-betegségben meghalt. E hírrel szemben azt állapították meg, hogy Herzel Manó dr. spanyol-betegségben fekvő feleségét ápolta s megkapta a spanyol-beteg-séget, maga is megbetegedett és ma délután állapota igen súlyos volt.

— **Kedvezményes áru gyermekruhák és gyermekcipők szétosztása.** Mindazok, kik 6—12 éves gyermekeik részére kedvezményes áru ruhára, kabátra vagy fátalpu cipőre igényt tartanak, e hó végéig a Népjóléti Hivatalnál (Miklós-u. 23. sz.) jelentkezhetnek. Későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők.

— **Megszüntek Debrecenben is a hústalan napok.** A városi közlelmezési ügyosztály értesíti a város közönségét, hogy a magyar minisztérium a hústalan és zsirtalan napokat megszünteti.

— **A hentesek és a közönség érdeke.** Zöld József tb. tanácsnok a következő fölhívást adta ki a hentesekhez: A kövér sertések forgalombahozatalára, átvételére, valamint a levágás és kimérés ellenőrzésére fennállott eddigi szabályok most is érvényben vannak, tehát azok be nem tartása, mindaddig míg a közlelmezési minisztérium ésa helyi hatóságok másképpen nem intézkednek, kihágást képez. Rendkívüli nagy fontosságú a közlelmezés biztosítása szempontjából, hogy a hentesekhez jutó minden fehéráru készlet pontosan számbavételét és hogy szalonnát, zsirt ezentul is csak az érvényben levő fogyasztási jegyek ellenében szabad kiadásítani és a fogyasztási jegyekkel pontosan el kell számolni. Értesitem egyébiránt a henteseket, hogy ügyük megtárgyalása végett a közlelmezési bizottságot kedden délután 6 órára összehív-tam. A bizottság elhatározásáról ugyanezen az uton fogok értesítést adni. A közlelmezési bizottság készséggel fog elrendelni minden olyan intézkedést a hentesek érdekében, ami a fogyasztó közönség érdekeit nem sérti, de addig is minden hentes szigorúan törvényes rendhez alkalmazkodjék, nehogy a fogyasztó közönség komoly érdeke csorbát szenvedjen. A törvényes rendelkezés ellen vét-keket szigoruan fogjuk megbüntetni.

— **Dr. Fényes Jenő** ügyvéd irodáját Debrecenben Piac-utca 71. szám alatt újból megnyitotta.

— **Öngyilkosság Ausztria összeomlása** miatt. Bécsből táviratozzák: Miksch Otokár báró, a kabinetiroda volt osztálytanácsosa, Ausztria összeomlása fölött érzett elkeseredésében a lakásán fölakasztotta magát és meghalt.

— **A tartalékos és népfőlkelő tisztek és önkéntesek szervezkedése.** A debreceni tartalékos, népfőlkelő tisztek, önkéntesek és szellemi munkás katonák a hétfőn tartott előkészítő értekezlet határozatából folyólag csüörtökön, november 28-án délután 5 órakor a Bika szálló dísztermében nagygyűlést tartanak, hogy megalakítsák az országon egyesület hajdumegyei csoportját.

— **Megszüntetik a hidvámokat.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A kormány elrendelte a budapesti hidvámok megszüntetését. A rendelet november 30-án éjjel lép életbe.

— **A debreceni közmunka egyesület** szervező bizottsága tegnap este tartotta első értekezletét, melyen egyhangulag kifejezést adott azon álláspontjának, hogy a társadalom jövő berendezkedése csak Marx eredeti tanainak alapján épülhet fel. A bizottság kimondta a budapesti mozgalomhoz való csatlakozását és elhatározta, hogy a kommunizmus elvéinek népszerűsítésére a legszélesebb körben propagandát indít.

— **Újra lesz kiírt és zsemlye.** Budapesti tudósítónk azt jelenti, hogy a közlelmzési miniszter átírt a főváros tanácsához, tegyen előterjesztést, hogyan véli szabályozhatónak a zsemlye és kiírt újból való süítését és árusítását.

— **Munka- és anyagkiosztás a harctérről hazatért iparosoknak és munkásoknak.** A hadikészleteket ellenőrző mozgó bizottság nagyrészt felülvizsgálta a Debrecenben levő készleteket, amelyeknek értékét 5—600 millió koronára becsüli. A harctérről hazatért kisiparosok és munkások részére anyag és munkaalkalom biztosítása céljából a bizottság nevében Brámer Gyula százados elnök és Boruss Mihály kereskedelmi- és iparkamarai fogalmazó, előadó a hadügyminiszternek távirati előterjesztést tett, melyben a következőket jelenti: A volt 7-ik hadsereg anyaggyűjtő állomás parancsnoksága a Debreceni Faipari részvénytársaság telepházán levő cipész műhelyében az üzemet ismét fel akarja venni, azonban a faipari részvénytársaság ebben a helyiségben a harctérről hazajött debreceni asztalos munkásokat akarja munkához juttatni. A részvénytársaság a helybeli munkásszakszervezetek vezetőségének kötelező nyilatkozatot tett, hogy a debreceni illetőségű összes asztalos munkásokat, akik a harctérről jöttek haza, foglalkoztatni fogja. Minthogy az anyaggyűjtő állomás cipész-műhelyében elhelyezett anyagokból és a javításra váró bakancsok munkájából a harctérről hazajött, munka és anyag nélkül álló cipész- és csizmadia-kisiparosok és munkások munka- és anyagigénye kielégíthető tekintettel arra, hogy így a munkát kereső és harctérről hazajött cipész- és csizmadia-munkások is az önálló kisiparosoknál elhelyezhetők lesznek a nélkül, hogy a javításra váró katonai bakancsok javítási munkálatai halasztást szenvednének, javasolja a bizottság a miniszternek, hogy a katonai cipész üzemhez annak feldolgozandó nyersanyaga a javítandó katonai bakancsok kijavítása céljából szakszerű ellenőrzés alatt és a fenti feltételek figyelembe vételével a munkások foglalkoztatásának kötelezettségével a Debrecenben levő, harctérről hazajött kisiparosoknak felelősség mellett kiadassanak s a harctérről hazajött asztalos munkások foglalkoztatására az anyaggyűjtő állomás helyisége a faipari részvénytársaságnak azonnal átadassék, végül ez intézkedések foganatosításával a kormánybiztosság, az állomásparancsnokság, a kereskedelmi és iparkamara s a hadi készleteket ellenőrző bizottság bizassék meg.

— **Szabad a nyersbőrök forgalma.** A közlelmzési ügyosztály értesíti a város közönségét, hogy a minisztérium a juh, bárány, kecske, gidó és nyulbőrök forgalmát szabaddá tette és az idevonatkozó korlátozó intézkedéseket felfüggesztette.

— **A debreceni volt és leszerelt kereskedőket, utazókat és üzletvezetőket** kérjük, ma, szerdán délután 3 órakor érdekeik megbeszélése végett a kereskedelmi akadémia titkári szobájában tartandó értekezleten okvetlen és pontosan megjelenni. A szervező bizottság.

— **A fényképészek szervezkedése.** A debreceni fényképészek hétfőn tartott értekezletén megalakították a helyi szervezetet. Éles szavakkal esetelték a fényképészet sérelmeit és átiratot küldtek a budapesti fényképészek egyesületének, indítson haladéktalanul akciót egy országos nagygyűlés összehívására. Egyben elhatározták, hogy elvileg a helybeli szociáldemokrata párthoz csatlakoznak.

— **Dr. Révész Géza ügyvéd** irodáját Werbőczy-utca 2. sz. a. (2. kapu, I. em.) újból megnyitotta. Telefon 812. sz.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZERDA: Szegény ifjú története, C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Médi, operett, A) bérlet.
PÉNTEK: Médi, B) bérlet.
SZOMBAT: Médi, C) bérlet.

Délután: A kedélyes lovasrendőr, gyermekbohózat.
VASÁRNAP: Délután: Szegény ifjú története Este: Médi, operett.
bemutató előadás.

Vigszínház

SZERDA: Médi.
CSÜTÖRTÖK: Tündértáji leányok, szimni.
PÉNTEK: Asszony és bábu, szimni-ujdonság.
SZOMBAT: Délután: Sámson, szimni.
Este: Asszony és bábu.
VASÁRNAP: Délután: Hejehujja báró, operett.
Este: Asszony és bábu.

A színházi iroda hírei. A Médi második előadása. A „Médi” operett-ujdonságnak tegnapi nagysikerű bemutatója után, ma este másodszer kerül színre a Vigszínházban ez a minden dícséretet megérdemlő szép operett. Az érdeklődés természetesen nagy. — Asszony és bábu. A budapesti Vigszínházban páratlanul nagy és értékes sikert aratott Pierre Louis grandiózus vígjátéka az „Asszony és bábu”. Így természetesen a debreceni bemutató iránt is, amely pénteken lesz a Vigszínházban, nagy az érdeklődés. Jegyek a jelentőségteljes premier előadásra a Vigszínház pénztáránál előre váltathatók. — Aranyember ma a Csokonai színházban. Kiss Ferenc betegsége miatt ma este a Csokonai színházban C) bérletben az „Aranyember” dráma kerül színre és nem a „Szegény ifjú története”, mint az hirdette volt. — Az előadások kezdete fél nyolc órakor. E héten mindkét színházban az esti előadások fél nyolc órakor kezdődnek.

„A vasketrec” című rendkívül érdekesítő detektív-történet az Uránia mai műsora. A főszerepet a geniális Mogens Euger detektív játssza.

„Az apa büne” bűnügyi történet az Apollóban. A kiváló dráma témája fölötté sikeres, érdekes, rendezése meglepő ötletekkel szolgál, megjátszása elsőrangú.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóból 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóból 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, brillánsokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegegyek, Stelner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Eladó
Ondódon 10 és fél hold elsőosztályú szántóföld a nagyhegyes szőlőben, Jona tanya mellett, Perenczdűlő szőlőn. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Butorozott szobát
konyhahasználatra keres sürögősen hivatalnok-nő. Ajánlatokat „Azonnal” jellegre Royai szálloda portásához kérek.

Eladó
Ondódon, a Cucában 32 és fél hold első osztályú tanya földhirtok. A látóképi csárdán túl, a Máté ut szélén, Kertész és Vértesi tanyával szemben, kitűnő gazdasági épületekkel ellátva, 2 szobás lakás, göré istálló stb. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17.

Butorozott utcai szoba külön bejárattal azonnal kiadó. Piac-utca 28/c. IV. emelet, ajtó 27.

Rikkancsok

azonnal felvételnek a kiadóhivatalban.

156/1918. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A p-ladányi kir. járásbírósnak Pk. 786/1918. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Tisza Imre részére 4028 korona tőke, ennek 1918. évi június hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 301 kor. 60 fill. perköltség erejéig 1918. évi július hó 26-án bíróság lefoglalt és 1200 koronára becsült 2 drb súldó és szobabutor ingóságok 1918. évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Püspökladányon végrehajtást szenvedett 1268. sz. a. lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeitetik. Hajduszoboszló, 1918. évi nov. hó 18-án.

Páll Ferencz,
bírói kiküldött.

Aktívek
törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevél van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Lapkihordó asszony

jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

Különféle cégtábla

és egy füvegajtó eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Mindenkinek tudni kell

MI A RADIKALIZMUS?

irta JÁSZI OSZKÁR.

Ára 1 korona 10 fillér.

Kapható

Aczél Henrik antiquáriumban

Első Takarékp-alota.